

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні технології в агрономії, землеустрої,
лісовому та садово-парковому господарстві**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 378:63:001(063)

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Карпук Л.М., д-р с.-г. наук, професор.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Василенко О.І., доктор філософії.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Комарова Н.В., доктор філософії.
Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Мостипан О.В., доктор філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві»:
матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників, 29 жовтня
2025 року. – Біла Церква: БНАУ. – 74 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

Виявлено чітку тенденцію до зниження густоти рослин від входу в зиму до збирання, незалежно від гібриду, норм висіву та погодних умов. Проте інтенсивність цього процесу була різною: у РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) при нормах висіву 300, 450, 600 тис./га вона становила відповідно 19,0; 33,0; 44,0 тис./га, у РТ315 – 25,0; 33,0; 36,0 тис./га, у ДСВ ДЮК (DSV) – 22,0; 31,0; 46,0 тис./га.

Встановлено закономірність зменшення кількості гілок першого порядку зі збільшенням норми висіву з 300 до 600 тис./га: у РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) – з 11,0 до 10,25; у РТ315 – з 10,7 до 10,0; у ДСВ ДЮК (DSV) – з 10,5 до 8,7 шт. на рослину.

Також простежено зменшення маси насіння з рослини при загущенні посівів. Для РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) різниця між нормами висіву 300 і 450 тис./га становила 1,2 г, а між 300 і 600 тис./га – 2,2 г. У РТ315 ці показники дорівнювали відповідно 1,4 і 2,35 г; у ДСВ ДЮК (DSV) – 1,0 і 1,25 г.

За підвищення норми висіву з 300 до 600 тис./га зменшувалася маса 1000 насінин у межах кожного гібриду: у РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) – з 4,35 до 4,10 г; у РТ315 – з 4,2 до 3,9 г; у ДСВ ДЮК (DSV) – з 4,15 до 3,95 г.

Гібрид РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) показав перевагу за урожайністю (у середньому за два роки) порівняно з РТ315 та ДСВ ДЮК (DSV). При нормах висіву 300, 450 та 600 тис./га урожайність РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) перевищила РТ315 на 0,13; 0,38; 0,55 т/га, а ДСВ ДЮК (DSV) – на 0,26; 0,42; 0,10 т/га.

Встановлено закономірність зростання урожайності у всіх гібридів при збільшенні норми висіву. Зокрема, у РЖТ ТРЕЗЗОР (RAGT) підвищення норми висіву з 300 до 600 тис./га забезпечило приріст урожайності на 1,28 т/га, у РТ315 – на 0,85 т/га, у ДСВ ДЮК (DSV) – на 1,44 т/га.

Норма висіву є ключовим фактором формування елементів структури врожайності ріпаку озимого.

Оптимальною нормою висіву ріпаку озимого гібридів, що вивчалися, в умовах центрального Лісостепу України виявилася 450 тис./га, яка забезпечила найвищий прибуток.

Гібриди відрізнялися за реакцією на густоту стояння, що слід враховувати при виборі насіння для конкретних умов вирощування.

Рациональний підбір норми висіву дозволяє підвищити продуктивність культури та знизити ризики втрат врожаю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Керімов А.Н., Донець А.О. Оптимізація технології вирощування ріпаку озимого в неполивних умовах Південного Степу України. Таврійський науковий вісник № 90./Землеробство, рослинництво, овочівництво та баштанництво. 2015. С. 39-44.
2. Drobitko A. (2025). Effect of plant density and fertilization on winter rapeseed yield. Scientific Progress & Innovations, 28 (1), 15-19. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.01.03>
3. Волощук О. П., Случак О. М., Распутенко А. О. Продуктивність озимого ріпаку залежно від строків, способів сівби та норм висіву насіння. В журн. Агроном. 27 вересня 2025. <https://www.agronom.com.ua/produktivnist-ozymogo-ripaku-zalezno-vid-strokov-sposobiv-sivby-za-norm-vysivu-nasinnya/>
4. Юрчук С. Вплив норм висіву та способу сівби на врожайність ріпаку озимого. В журн. Агробізнес сьогодні. Агрономія Сьогодні. 31 серпня 2020. <https://agro-business.com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/18620-vplyv-norm-vysivu-ta-sposobu-sivby-na-vrozhainist-ripaku-ozymoho.html>
5. Nazy Awishalem Sarkees. Response of Growth, Yield and Oil of Rapeseed to Sowing Method and Seeding Rate. IOSR Journal of Agriculture and Veterinary Science (IOSR-JAVS) e-ISSN: 2319-2380, p-ISSN: 2319-2372. Volume 3, Issue 1 (May. - Jun. 2013), PP 01-06 www.iosrjournals.org

УДК 633.11:631.811(477.4)

ЩЕРБАТЮК В.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **КОЗАК Л.А.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У роботі наведено результати досліджень впливу стимуляторів росту (Аминорост, Квадростім, Вимпел 2) на продуктивність і якість зерна пшениці озимої сорту Смуглянка в умовах Лісостепу України. Встановлено, що

застосування стимуляторів позитивно впливає на розвиток рослин, густоту стеблестою та біологічну врожайність. Найефективнішим виявився препарат Вимпел 2, який забезпечив приріст урожайності до 8,9% порівняно з контролем. Використання стимуляторів росту є доцільним елементом сучасних енергоощадних технологій вирощування пшениці озимої.

Ключові слова: пшениця озима, біологічна урожайність зерна, стимулятори росту, маса 1000 зерен, густота рослин, скловидність зерна.

Пшениця озима є однією з провідних зернових культур України, яка формує основу продовольчої безпеки держави. Виробництво високоякісного зерна залежить від багатьох чинників: агротехнічних заходів, умов вирощування, застосування мінеральних добрив, засобів захисту рослин, а також використання стимуляторів росту та оптимальних норм висіву [1]. Останні відіграють важливу роль у формуванні густоти посіву, конкурентоздатності рослин і рівня врожайності.

Дослідження довели, що в умовах Лівобережного Лісостепу України застосування регуляторів росту на високому агрофоні покращує розвиток пшениці озимої, підвищує якість зерна та врожайність до 9,0 т/га, що на 32,3 % більше за контроль. Найкращі показники якості (маса 1000 зерен, вміст білка й клейковини) отримано за схеми: Фон + БіоЗерн + Медакс Топ + Турбо + $MgSO_4$, що забезпечує зерно першого класу з високими хлібопекарськими властивостями. Позакореневе підживлення комплексними добривами сприяє збільшенню кількості колосків і зерен, підвищуючи загальну продуктивність [2]. В умовах Західного Полісся ефективним виявилось використання стимуляторів Вимпел-К, Вимпел-2 та мікродобрив Оракул. Їх застосування підвищувало схожість, збереженість рослин і врожайність на 7,7 % у порівнянні з контролем. Комплексна обробка насіння та підживлення мікродобривами на різних етапах органогенезу збільшувала щільність стеблестою, кількість і масу зерен у колосі, що забезпечило врожайність 7,48 т/га (+14,5 % до контролю) [3].

Енергонасичена технологія з біоелементами стимулювала утворення більшої кількості продуктивних стебел і підвищувала біологічну врожайність, залежно від сортових особливостей [4].

Для умов південного зрошення (сорти Краснодарська 99, Щедрість одеська) оптимальною є передпосівна інкрустація насіння регулятором Ризобакт (4,5 л/т), що забезпечує урожайність зерна 7,44–7,64 т/га. Використання Келпак Блекджек

і Ризобакт підвищує врожайність різних сортів на 4–15 %, а також збільшує вміст клейковини до 30 % [5].

Мета досліджень – експериментальним шляхом встановити найефективніший у досліді стимулятор росту, який забезпечував отримання найвищих урожайності та якості зерна озимої пшениці.

Ґрунтовий покрив представлений чорноземами типовими глибокими малогумусними крупнопилувато-легкосуглинковими.

Дослідження проводились методом однофакторного польового дослід. Тимчасовий дослід закладений у польовій сівозміні у ПП „Тищенко” Білоцерківського району Київської області. Сорт пшениці, що вивчався, Смуглянка.

У досліді вивчалися стимулятори росту промислового виробництва – Aminorost (1,5 л/га), Квадростім (0,5 кг/га), Вимпел 2 (0,5 л/га), якими обприскували рослини у фазі повного кущення.

Встановлено, що найвищий, але несуттєвий, показник продуктивної кущистості пшениці озимої має варіант з обприскуванням посівів препаратом Aminorost, що свідчить про тенденцію дещо кращого формування продуктивних пагонів у порівнянні з іншими варіантами з стимуляторами та контролем. На інші варіантах з обприскуванням рослин препаратами Вимпел 2 і Квадростім продуктивна кущистість мала незначно нижче значення.

Найбільша густота рослин на період збору врожаю зафіксована у варіанті Вимпел 2 – 316 шт./м², що свідчить про краще збереження рослин до збору врожаю. Це може бути результатом позитивного впливу препарату на стійкість рослин у період вегетації.

Найвищий показник скловидності зерна спостерігався на варіантах з обприскуванням рослин пшениці озимої препаратами Квадростім (+2,6 % до контролю) та Aminorost (+2,3 % до контролю), що свідчить про тенденцію до покращення якості зерна під впливом цих стимуляторів. Контрольний варіант мав нижчу скловидність (- 1,4 % до контролю).

Найвища маса 1000 зерен відмічена на контролі (41,3 г), проте різниця між варіантами незначна. Застосування стимуляторів дещо зменшило цей показник (у межах 0,7-1,4 г) через більшу кількість зерен у колосі.

Найвищу біологічну урожайність показав варіант Вимпел 2 – 56,2 т/га, що на 4,6 т/га більше, ніж у контролі (+8,9 % до контролю). Інші стимулятори також мали позитивний вплив – Aminorost (54,3 т/га) та Квадростім (53,9 т/га).

Таким чином, застосування стимуляторів росту позитивно вплинуло на розвиток і врожайність пшениці озимої сорту Смуглянка. Найефективнішим виявився препарат Вимпел 2, який забезпечив найвищу густоту рослин і біологічну урожайність. На варіантах з обприскуванням пшениці озимої препаратами Aminorost і Квадростім покращувалася якість зерна (підвищувалась скловидність і зберігалось більше рослин на період збирання врожаю), що сприяло доброму розвитку рослин, і забезпеченню вищої урожайності зерна, порівняно з контролем. Отже, використання стимуляторів росту є доцільним агротехнічним прийомом для підвищення продуктивності посівів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Польовий В.М., Лукашук Л.Я., Інтенсифікація технології вирощування пшениці озимої. В журн. Агроном. 10.08.2019. <https://www.agronom.com.ua/intensyfikatsiya-tehnologiyi-vyroshhuvannya-pshenytsi-ozymoyi/>
2. Semenکو L., Veremeyenko S., Bykin A., Kucher L., Panchuk T. . Effectiveness of plant growth stimulants for winter wheat in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine. Scientific Horizons 26.02.2025 [Vol. 28, No. 3, 2025](https://doi.org/10.48077/scihor3.2025.33) Pages 33-43 <https://doi.org/10.48077/scihor3.2025.33>
3. Orlovsky M., Tymoshchuk T., Konopchuk O., Voitsehivsky V., Didur I.. The effect of growth technology features on the productivity of winter wheat in the context of Ukrainian Western Polissia. Scientific Horizons, 2019, № 11 (84). P. 77-85. doi: 10.33249/2663-2144-2019-84-11-77-85
4. Поліщук В.В., Коновалов Д.В. Елементи структури урожаю пшениці озимої залежно від технології вирощування насіння. Агробіологія, 2024. № 1. С. 18-24. https://agrobiologiya.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/agrobiologiya/polishuk_1_2024.pdf
5. Каращук Г.В. Поліщук О.В., Урожай і якість зерна сортів пшениці озимої залежно від регуляторів росту рослин. Таврійський науковий вісник № 105. С. 90-94. https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/105_2019/17.pdf

УДК 632

ЛОЗІНСЬКИЙ Б.М., здобувач ступеня доктора філософії
Науковий керівник – **ГРАБОВСЬКИЙ М.Б.**, д-р с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
onlismile89@gmail.com

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ

Сорт пшениці ярої є ключовим фактором у формуванні врожайності, якості зерна та адаптації до кліматичних умов. Високопродуктивні та стійкі до хвороб сорти сприяють екологізації технологій вирощування, а агроекологічні підходи до насінництва забезпечують збереження генетичних властивостей і стабільність виробництва.

Ключові слова: пшениця яра, сорт, технологія вирощування, адаптація, екологізація, насінництво.

Селекція відіграє ключову роль у підвищенні врожайності зернових культур, зокрема пшениці ярої, завдяки створенню та впровадженню нових сортів, адаптованих до умов України. Використання високоякісного насіння і сучасних агротехнологій сприяє стабілізації сільськогосподарського виробництва, ефективному використанню ресурсів і підвищенню продуктивності агроecosистем [1].

Сорт як біологічна основа технології вирощування визначає рівень продуктивності, адаптацію рослин до умов середовища та ефективність агротехнічних заходів. Генетичний потенціал урожайності пшениці ярої в Україні становить у середньому 5,5–6,5 т/га для поширених сортів і до 9,95–11,5 т/га для перспективних, хоча у виробничих умовах ці показники є помітно нижчими. Реалізація потенціалу залежить від технології вирощування, погодних умов і сортових особливостей

ЗМІСТ

Первушин В.В., Боюка Б.Р., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Урожайність та економічна ефективність вирощування сортів пшениці озимої м'якої залежно від технології вирощування в умовах Лісостепу України.....	3
Комісар Є.В., Ячиченко О.В., Михайлюк Д.В., Панченко Т.В. Біоенергетична ефективність вирощування зерна сої залежно від сорту та фракції висіяного насіння.....	5
Горбатюк В.А., Музиченко В.Р., Волинець Я.О., Панченко Т.В. Елементи структури урожайності та якості зерна сортів пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України.....	7
Глухова О.В., Грабовський М.Б. Продуктивність кукурудзи на зерно залежно від рівня удобрення.....	8
Кадькало В.М., Городецький О.С. Вплив сортових особливостей і норм висіву на продуктивність ріпаку озимого в умовах ТОВ «Агросленд» Білоцерківського району Київської області.....	10
Чижова Є.С., Козак Л.А. Формування елементів структури урожаю та урожайності ріпаку озимого залежно від норм висіву.....	11
Щербатюк В.В., Козак Л.А. Урожайність пшениці озимої залежно від стимуляторів росту в умовах Лісостепу України.....	13
Лозінський Б.М., Грабовський М.Б. Вплив сортових особливостей на ефективність технології вирощування пшениці ярої.....	15
Савченко В.В., Колесніков М.О. Формування врожайності гібридів соняшнику в умовах зони Степу України.....	17
Кравченко С.О., Пашенко Ю.П. Дослідження солестійкості сортів пшениці озимої на етапі проростання.....	18
Царук С.І., Вишневський А.В. Лісівничо-екологічна оцінка стану лісового фонду Клесівського надлісництва.....	20
Хилевич В.С., Вишневський А.В. Еколого-лісівничі особливості лісів Центрального Полісся (на прикладі ДП «Словечанський лісгосп АПК»).....	22
Тарарук В.С., Вишневський А.В. Еколого-лісівничі особливості лісів у Дубенському надлісництві.....	23
Левківський О.О., Вишневський А.В. Екологічна оцінка стану і динаміки лісів Коростишівського надлісництва.....	24
Доровєєв В.М., Вишневський А.В. Еколого-лісівничі особливості, охорона та відновлення лісів ДП «Пулинський лісгосп АПК».....	25
Голуб Б.Р., Прядка Т.М. Пріоритети оптимізації землекористування в сучасних умовах.....	26
Склярів В.Г., Прядка Т.М. Напрями удосконалення механізмів управління територіями міських землекористувань.....	27
Семенченко Н.М., Прядка Т.М. Роль земель комунальної власності у формуванні сучасної моделі землеволодіння та землекористування.....	28
Гаврик С.І., Прядка Т.М. Теоретико-методичні основи управління земельними ресурсами в парадигмі сталого розвитку.....	30
Кучер Т.Р., Кучер Л.І., Панчук Т.В. Вплив елементів технології живлення на врожайність та структуру врожаю ріпаку озимого.....	31
Єзерковська Л.В., Олешко Н.Л., Дудник С.А., Бахмач В.І., Даманський В.В. Зміна водно-фізичних властивостей ґрунту, залежно від способів основного обробітку та удобрення.....	33
Мартиненко О.О., Заболотній В.С., Головатенко В.В., Лозінський М.В. Детермінація в F ₁ і трансгресивна мінливість кількості колосків головного колоса у популяції F ₂ пшениці м'якої озимої за внутрішньовидових схрещувань.....	34
Самородченко Є.С., Птуха Б.В., Козаченко О.О., Лозінський М.В. Успадкування в F ₁ і трансгресивна мінливість довжини головного стебла у популяції F ₂ пшениці м'якої озимої отриманих за реципрокних внутрішньовидових схрещувань.....	36
Романяк М.С., Івашина Д.Ю., Лялько В.В., Куманська Ю.О. Гомеостатичність	